

TER ADVISERING

Aan

de Staatssecretaris

retour UB

nieuwe Stij

23/9

notitie

Geldschuldenonderzoek

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

T 070-
F 070-

minfin.nl

Datum

16 september 2013

Notitienummer

DGB/2013/5009 N

Rubriek

Huurtoeslag

Auteur

Van
cluster Uitvoeringsbeleid

Kopie aan

Bijlagen

Notitie DGB/ 2013/3782 N

Paraaf
de Staatssecretaris

Via
de secretaris-generaal

Via
de directeur-generaal
Belastingdienst

Medeparaaf
de communicatie

Aanleiding

N.a.v. uw besluit (zie de bijgevoegde nota) om BT niet mee te laten werken aan het evaluatieonderzoek van de vierde tranche van de Awb, heeft een raadadviseur van VenJ telefonisch contact met ons opgenomen.

Advies

Omdat het evaluatieonderzoek zijn oorsprong vindt in een toezegging van minister Hirsh Ballin aan de EK, adviseren wij u om uw besluit te heroverwegen en BT toch mee laten werken aan het evaluatieonderzoek. Maar dan alleen op de juridische uitvoeringsaspecten van het onderzoek.

Toelichting

- Bij het schrijven van het vorige advies was ons niet duidelijk dat het ging om een onderzoek dat was toegezegd aan het parlement.
- van VenJ meldde ons dat de onderzoekers voornemens waren te melden dat de B/Toeslagen medewerking aan het onderzoek had geweigerd. zit zelf in de begeleidingscommissie van het onderzoek. Het WODC heeft de casestudies uitgezocht.
- Onze gedeelde ambtelijke verwachting is dat het niet-meewerken van BT dan meer vuur zal trekken dan nodig. De behandeling van de resultaten van het onderzoek in de EK zal eerder leiden tot de discussie over het niet-meewerken van BT dan over de vierde tranche van de Awb.
- De onderzoekers hebben al na opmerkingen daarover van DGfZ de verwijzing naar de fraude met toeslagen door Bulgaren geschrapt uit de tekst.

Bijlage

Ministerie van Financiën

TER ADVISERING

Aan

de Staatssecretaris

begeleiden met

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

T 070-

F 070-

@minfin.nl

Datum

11 juli 2013

Notitienummer

DGB/2013/3782 N

Rubriek

Huurtoeslag

Auteur

[Redacted]

Van

cluster Uitvoeringsbe

Kopie aan

[Redacted]

Bijlagen

notitie

Verzoek medewerking onderzoek invorderingspraktijk
toeslagen

Paraaf
de Staatssecretaris

Via
de

Via
de

Belastingdienst

*Via e-mail
afkkoord*

Aanleiding

Evaluatieonderzoek naar titel 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht (bestuursrechtelijke geldschulden). Aan B/Toeslagen is het verzoek gedaan om mee te werken aan het onderzoek.

Advies

- BT niet laten meewerken aan het onderzoek omdat de invordering van te veel of onterecht ontvangen toeslagen momenteel een gevoelig onderwerp is. Bovendien voert de Nationale Ombudsman sinds begin van dit jaar een onderzoek uit naar de invordering van toeslagen.
- Stemt u in met het niet laten meewerken van BT aan dit onderzoek?

Toelichting

- Op 1 juli 2009 is de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in werking getreden. Dat onderdeel van de Awb is nu onderwerp van een evaluatieonderzoek.
- Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit Leiden in opdracht van het WODC (min VenJ).
- Het onderzoek richt zich ook op de invorderingspraktijk zelf en daarbij willen de onderzoekers de vergelijking maken tussen de invordering op basis van de AWIR en die op basis van de Awb.
- De onderzoekers willen een casestudy maken van de invordering van geldschulden door BT. In de bijlage treft u de opzet aan. In die opzet wordt ook verwezen naar de actualiteit omtrent toeslagen (Bulgaren en fraude).
- Het management van BT acht medewerking onwenselijk gegeven de actualiteit.

- Vanwege de technisch juridische achtergrond van het grootste deel van de vragen van de onderzoekers wordt vanuit DGFZ medewerking verleend aan het onderzoek.
- Mogelijk dat u via VenJ benaderd wordt met het verzoek om alsnog mee te werken aan dit onderzoek. Vandaar dat wij u dit verzoek voorleggen. U kunt desgevraagd aangegeven een dergelijk onderzoek, gegeven de actualiteit, niet wenselijk te vinden.

Casestudy 5: Belastingdienst/Toeslagen

Categorie:

Verplichting tot betaling door de overheid; beschikkingenfabriek die een eigen van titel 4.4 van de Awb afwijkende regeling toepast

1. Belastingdienst/Toeslagen

De Belastingdienst/Toeslagen, het organisatieonderdeel van de rijksbelastingdienst dat is belast met het toekennen, uitbetalen en terugvorderen van tegemoetkomingen,¹ valt onder het ministerie van Financiën en is verantwoordelijk voor de uitvoering van een viertal inkomensafhankelijke regelingen. Inkomensafhankelijke regelingen zijn regelingen die natuurlijke personen aanspraak geven op een financiële bijdrage van het Rijk in kosten of bijdrageverplichtingen, waarbij de hoogte van de bijdrage afhankelijk is gesteld van de draagkracht.² Het gaat om de huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag en het zogenaamde kindgebonden budget. Ruim 6 miljoen huishoudens ontvangen op dit moment één of meer van deze toeslagen.³

In 2007 debatteerde de Tweede Kamer over achterstanden die de Belastingdienst/Toeslagen had opgelopen in de uitvoering van deze inkomensafhankelijke regelingen.⁴ Recente berichten in de media lijken erop te wijzen dat deze problemen nog geen verleden tijd zijn. Zeer recent berichtten verschillende media over grootschalige fraude met toeslagen door Bulgaarse bendes.⁵ De regeling blijkt vanwege het op grote schaal werken met voorschotten⁶ zeer fraudegevoelig. Gevolg is – naast een omvangrijke uitkerings- en bevoorschottingspraktijk – ook een omvangrijke terugvorderingspraktijk. Concrete cijfers?

2. Wettelijk kader

De vier inkomensafhankelijke regelingen die de Belastingdienst/Toeslagen uitvoert hebben ieder een andere wet als grondslag. Zo vloeit de huurtoeslag (voorheen

¹ Zie art. 11, tweede lid Awir.

² Artikel 1, derde lid, Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen.

³ <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/fin/diensten-en-instellingen>.

⁴ Handelingen II 2006-2007, nr. 44, p. 2600-2609. Zie bijv. ook ABRvS 24 december 2008, LJN BG8262.

⁵ "Weekers: systeem toeslagen anders na grote fraude", NRC 22 april 2013.

⁶ Zie art. 16 Awir waarin is bepaald dat indien de aangevraagde tegemoedkoming niet binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag zal worden toegekend de Belastingdienst/Toeslagen een voorschot verstrekt tot het bedrag waarop de tegemoetkoming vermoedelijk zal worden vastgesteld.

huursubsidie) voort uit de Wet op de huurtoeslag. De kinderopvangtoeslag is gebaseerd op de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, in het bijzonder hoofdstuk 1, afdeling 2: Kinderopvangtoeslag. Het kindgebonden budget is geregeld in de Wet op het kindgebonden budget. Tot slot ligt de grondslag van de zorgtoeslag in de Wet op de zorgtoeslag. Ieder van deze wetten is vrij beperkt van omvang. Er wordt voornamelijk in geregeld onder welke voorwaarden aanspraak kan worden gemaakt op de verschillende toeslagen.

Een aantal andere onderwerpen, zoals de procedure die wordt gevolgd bij uitvoering van bovengenoemde regelingen door de Belastingdienst/Toeslagen, toezicht en opsporing en enige bijzondere bepalingen betreffende het beslagverbod, samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen en de hardheidsclausule, is voor alle toeslagen gezamenlijk geregeld in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir).

De voor dit onderzoek belangrijkste bepalingen van de Awir zijn opgenomen in hoofdstuk 2 getiteld *procedure bij uitvoering door Belastingdienst/Toeslagen*. Daaruit blijkt dat tegemoetkomingen op aanvraag worden verstrekt (art. 14). Indien de tegemoetkoming naar verwachting niet binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag zal worden toegekend, verleent de Belastingdienst/Toeslagen de belanghebbende een voorschot tot het bedrag waarop de tegemoetkoming vermoedelijk zal worden vastgesteld (art. 16, eerste lid). De B/T kan voorschotbeschikkingen herzien (art 16, vierde lid bevat daartoe een ongeclausuleerde bepaling, vergeleken met art. 4:96 Awb), wat kan leiden tot een terugvorderingsbesluit (art. 16, vijfde lid). Indien een voorschot op de tegemoetkoming is verleend en er een relevante wijziging optreedt in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanspraak op of de bepaling van de hoogte van de tegemoetkoming, is de belanghebbende gehouden die wijziging te melden aan de Belastingdienst/Toeslagen (art. 17, eerste lid). De beslistermijn voor de aanvraag van een toekenning is afhankelijk van verschillende factoren (zie art. 19). De Awir bevat verschillende gronden om het toekenningsbesluit later nog te wijzigen in het voor- of nadeel van de geadresseerde (artt. 20, 21 en 21a).

In paragraaf 3 van hoofdstuk 2 Awir is de *Uitbetaling en terugvordering* geregeld. In deze paragraaf komen veel onderwerpen aan de orde die ook aan de orde komen in titel 4.4 van de Awb. Zo regelt artikel 22 Awir (op een gedetailleerde wijze) de uitbetaling van voorschotten. De gekozen systematiek is ontleend aan die voor de uitbetaling van een voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting. Door uitbetaling in maandelijkse termijnen is de ontvanger beter in staat de maandelijkse kosten waarvoor de tegemoetkoming wordt verstrekt, te betalen.⁷

⁷ Vgl. Kamerstukken II 2004/04, 29 764, nr. 3, p. 53.

art. 23 bevat een bepaling over de opschorting van de uitbetaling van voorschotten (net als 4:56 Awb in de subsidietitel, is dat een aanwijzing dat deze regeling ontbreekt in titel 4.4 Awb?).

Artikel 24 Awir regelt dat een tegemoetkoming wordt uitbetaald binnen vier weken na dagtekening van de beschikking. Deze termijn is destijds gekozen om aan te sluiten bij de subsidietitel van de Awb⁸ (ipv de zes weken van artikel 4:87 Awb). Op deze uitzondering wordt in de memorie van toelichting op de aanpassingswet geen toelichting gegeven, terwijl de 4 weken termijn voor betaling in titel 4.2 Awb is vervallen ten gunste van de regeling van art. 4:87 Awb. Verder bepaalt artikel 24 Awir dat, indien voorschotten zijn verleend, deze worden verrekend met de tegemoetkoming.

Artikel 25 Awir over de wijze van uitbetaling wijkt af van art. 4:89 Awb. Er wordt namelijk op grond van de Awir uitbetaald door middel van een bijschrijving op een ten name van de belanghebbende of diens partner bestaande bankrekening, tenzij daartoe door de belanghebbende een andere rekening is aangewezen. In de toelichting van de Aanpassingswet staat vermeld dat het hier een zogenaamde 'gangbare bepaling betreft' die niet hoeft te worden toegelicht.⁹ De reden daarvoor is waarschijnlijk dat het regelmatig voorkomt dat de ontvanger geen rekening heeft opgegeven aan de T/B.¹⁰ Deze regeling wijkt af van artikel 4:89 Awb, dat regelt dat betaling geschiedt door bijschrijving op een daartoe door de schuldeiser bestemde bankrekening, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In artikel 26 is, kort gezegd, geregeld dat onverschuldigde betalingen geheel moeten worden terugbetaald door ontvangers. In de toelichting wordt uitgelegd dat hier 'de betalingsverplichting van de belanghebbende wordt benadrukt'.¹¹

Ook de renteregeling wijkt af van de algemene regels van titel 4.4 Awb. In art. 27 Awir is geregeld dat er rente wordt vergoed en in rekening wordt gebracht over uit te betalen en terug te vorderen bedragen. Deze rente wordt enkelvoudig berekend over het tijdvak dat aanvangt op 1 juli (dus 6 maanden later dan gebruikelijk in de fiscale praktijk) van het jaar volgend op het berekeningsjaar en eindigt op de dag van de dagtekening van de beschikking tot toekenning, onderscheidenlijk de beschikking tot herziening van de tegemoetkoming. Voor de hoogte van de rentevoet wordt aangesloten bij Algemene wet inzake de rijksbelastingen. Aan deze bepaling is geen aandacht besteed in het kader van de aanpassingswetgeving.

Artikel 28 bevat een betalingstermijn bij terugvorderingsbesluiten van 6 weken. Wordt die termijn overschreden (en is men dus in verzuim als bedoeld in art. 4:97), is

⁸ Vgl. Kamerstukken II 2004/04, 29 764, nr. 3, p. 54.

⁹ Kamerstukken II 2006/07, 31 124, nr. 3, p. 53.

¹⁰ Vgl. Scheltema 2010, p. 27.

¹¹ Kamerstukken II 2004/04, 29 764, nr. 3, p. 55.

er rente verschuldigd met overeenkomstige toepassing van de artikelen 28 en 29 van de Invorderingswet 1990 (hier wordt dus niet aangesloten bij het BW, zoals in artikel 4:98 Awb). Dat betekent onder meer dat er geen rente wordt geheven over de periode waarin er uitstel van betaling werd verleend (art. 27 Invorderingswet), een ander uitgangspunt dan neergelegd in artikel 4:101 Awb, dat uitgaat van rente bij uitstel van betaling tenzij bij het uitstel anders is bepaald.

Artikel 30 Awir bevat ruime verrekeningsbevoegdheden (vgl. art. 4:93 Awb), verschillende soorten toeslagen en verschillende toeslagjaren mogen met elkaar worden verrekend en verrekening kan ook plaatsvinden met uit te betalen bedragen inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen en belastingrente begrepen in een aanslag of voorlopige aanslag inkomstenbelasting. De verrekening mag pas plaats vinden nadat de termijn voor terugbetaling naar aanleiding van een terugvorderingsbesluit is verstreken (zodat eventueel een betalingsregeling kan worden getroffen¹²). In artikel 31 is geregeld dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld met betrekking tot het verlenen van uitstel van betaling.¹³

Uitwerken?

Artikel 32 bevat een uitgebreide regeling voor de dwanginvordering bij terugvorderingsbesluiten. Indien de belanghebbende het bedrag van een terugvorderingsbesluit, inclusief rente, niet op tijd betaalt, maant de Belastingdienst/Toeslagen hem schriftelijk aan om alsnog binnen twee weken na de dagtekening van de aanmaning te betalen (vgl. art. 4:112 Awb). Daarna kan de invordering van het bedrag geschieden bij een door de Belastingdienst/Toeslagen uit te vaardigen dwangbevel. De wet bepaalt vervolgens dat, in afwijking van artikel 4:119, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht bij het dwangbevel tevens *de kosten* van de aanmaning (art. 4:119 Awb spreekt over een *aanmaningsvergoeding*), de kosten van het dwangbevel en de verschuldigde renten worden ingevorderd. Een tweede verschil is gelegen in de wettelijke rente (art. 4:119 Awb) versus de verschuldigde renten (art. 32 lid 2 Awir). De betekening van het dwangbevel geschiedt met overeenkomstige toepassing van artikel 13 van de Invorderingswet 1990. De gehele dwanginvorderingsregeling in de Awir berust op de regeling in de Invorderingswet 1990: in kaart brengen wat de belangrijkste verschillen zijn met afdeling 4.4.4 Awb, inzake Aanmaning en invordering bij dwangbevel. Zie Scheltema 2010, p. 26-27.

In artikel 33 Awir is geregeld dat ook de partner van de belanghebbende hoofdelijk aansprakelijk is voor een door de belanghebbende verschuldigd bedrag als gevolg van een terugvorderingsbesluit inclusief rente, alsmede de kosten van aanmaning en de kosten van invordering bij dwangbevel. Reden daarvoor is dat de partner feitelijk

¹² Kamerstukken II 2004/04, 29 764, nr. 3, p. 57.

¹³ Uitvoeringsregeling Awir.

meeprofitteert van teveel ontvangen toeslagen.¹⁴ De partner is niet aansprakelijk voor een aan de belanghebbende opgelegde bestuurlijke boete, tenzij het belopen daarvan mede aan hem is te wijten. De aansprakelijkstelling van de partner geschiedt bij beschikking van de Belastingdienst/Toeslagen. Het bedrag waarvoor de aansprakelijkheid bestaat, is invorderbaar zes weken na de dagtekening van de beschikking. Op dit besluit tot aansprakelijkstelling beschikking zijn de artikelen 4:97 tot en met 4:102 Awb (dus de regeling inzake verzuim en wettelijke rente) buiten toepassing verklaard, net als in de invorderingswet 1990.

Interessant is ten slotte artikel 34 van de Awir waarin aanvullende bepalingen inzake invordering van gelden verschuldigd op basis van een terugvorderingsbesluit zijn opgenomen. Er wordt slechts gebruik gemaakt van een belastingdeurwaarder als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel j, van de Invorderingswet 1990. De Kostenwet invordering rijksbelastingen is in het tweede lid van overeenkomstige toepassing verklaard. In afwijking van artikel 4:92, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht geschiedt de toerekening van de betalingen achtereenvolgens aan de kosten van invordering, de rente bij te late betaling, de terugvordering, de in rekening gebrachte rente bedoeld in artikel 27 en de bestuurlijke boete, naar evenredigheid.

Ook Hoofdstuk 4 van de Awir (bijzondere bepalingen) bevat voor dit onderzoek interessante bepalingen. Zo bevat art. 45 een beslagverbod: Een tegemoetkoming is in beginsel niet vatbaar voor vervreemding, verpanding, belening of beslag, waaronder begrepen beslag ingevolge faillissement of toepassing van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen. Dit om de belanghebbende te beschermen en te waarborgen dat toeslagen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn bestemd.¹⁵ Verder bevat artikel 47 een hardheidsclausule (klopt het dat deze later is toegevoegd??) waarin is vastgelegd dat de Minister van Financiën bevoegd is in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat bij ministeriële regeling voor groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van artikel 7, derde of vierde lid, artikel 2a, eerste lid, van de Wet op de zorgtoeslag of artikel 1, vierde lid, van de Wet op het kindgebonden budget mochten voordoen.¹⁶

Rechtsbescherming

De rechtsbescherming tegen besluiten op grond van de Awir is geregeld in paragraaf 4 van hoofdstuk 2. Daarin is opgenomen dat, in afwijking van artikel 6:8 Awb, de bezwaartermijn aanvangt op de dag na die van dagtekening van de beschikking, tenzij de dag van dagtekening gelegen is vóór de dag van de bekendmaking (art. 35). De

¹⁴ Kamerstukken II 2004/04, 29 764, nr. 3, p. 58.

¹⁵ Kamerstukken II 2004/04, 29 764, nr. 3, p. 63.

¹⁶ De Uitvoeringsregeling Awir.

beroepstermijn vangt, in afwijking van artikel 6:8 van de Algemene wet bestuursrecht, aan op de dag na die van dagtekening van de 'uitspraak op bezwaar', tenzij de dag van dagtekening is gelegen vóór de dag van de bekendmaking (art. 36). In artikel 37 is een ingewikkelde concentratiebepaling opgenomen¹⁷ (art. 4:125 is in artikel 12 Awir buiten toepassing verklaard). In kaart brengen wat het verschil is tussen artikel 37 Awir en art. 4:125 Awb in hoofdstuk 3 of 10.

3. Relatie tot titel 4.4 Awb

Toen de Awir op 1 september 2005 in werking trad was titel 4.4 Awb nog in ontwikkeling. In de Memorie van Toelichting wordt over de verhouding tot de Awb al wel het volgende vermeld:

"Gelet op het kabinetsbesluit om voor de uitvoering van inkomensafhankelijke regelingen door deze dienst zoveel mogelijk aan te sluiten bij de reeds bestaande processen en procedures van de Belastingdienst, is er voor gekozen de processen van aanvragen en toekennen van inkomensafhankelijke tegemoetkomingen in dit wetsvoorstel zelfstandig te formuleren en niet aan te sluiten bij het proces van subsidiëring zoals neergelegd in titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Zo geldt voor de uitbetaling van de inkomensafhankelijke tegemoetkoming een systematiek die overeenkomst met de wijze waarop de Belastingdienst heffingskortingen door middel van de zogeheten voorlopige teruggaaf rechtstreeks uitbetaalt."¹⁸

In de Aanpassingswet vierde tranche Awb¹⁹ werden in lijn met het bovenstaande citaat enkele aanpassingen gedaan aan titel 4.4 Awb, maar op punten is er juist voor gekozen afwijkingen van titel 4.4 Awb in de Awir te laten staan. Een belangrijke afwijking van de Awb is artikel 12 Awir, waarin de concentratiebepaling artikel 4:125 van de Awb buiten toepassing wordt verklaard voor de toepassing van hoofdstuk 2 van de Awir, waaronder onder meer de regeling betreffende uitbetaling en terugvordering valt. In de toelichting bij de aanpassingswet wordt in dit verband verwezen naar de afwijkende regeling in de Invorderingswet 1990 en de toelichting daarop in de toelichting op de Aanpassingswet. Zie voor verdere afwijkingen voorgaande tekst.

In het algemeen geeft de Awir het beeld dat op grote schaal van de Awb wordt afgeweken: in de wet wordt steeds gesproken over 'belanghebbende' niet over aanvrager/geadresseerde van een besluit, titel 4.2 Awb en artikel 4:125 Awb zijn buiten toepassing verklaard. Verder zijn er voor verrekeningsbeschikkingen, voor de

¹⁷ Zie voor een geval waarin de ABRvS besluiten gezamenlijk beoordeelt, overigens zonder naar deze bepaling te wijzen: ABRvS 29 juli 2009, LJN 8J4093.

¹⁸ Kamerstukken II 2004-2005, 29 764, nr. 3, p. 6.

¹⁹ Stb 2009, 265.

regeling dwangsom bij niet tijdig beslissen (par 4.1.3.2 Awb) en bij de bestuurlijke boete bij onregelmatige informatieverstrekking door belanghebbenden en derden allerlei Awb bepalingen en regelingen buiten toepassing verklaard. In het algemeen wordt aangesloten bij de fiscale praktijk: wat zijn daarvan de voordelen?

4. Literatuur & jurisprudentie

Er is de nodige jurisprudentie beschikbaar waarin de bepalingen van hoofdstuk 2, paragraaf 3, Awir (Uitbetaling en terugvordering) een rol speelt. Het betreft hier echt steeds situaties waarin de Belastingdienst/Toeslagen een bedrag terugvordert van een burger. Over de omgekeerde situatie, waar deze casestudy op ziet, lijkt niet te worden geprocedeerd.

De jurisprudentie die er is, ziet bijvoorbeeld op:

Geschillen waarin een beroep wordt gedaan door de toeslagontvanger op het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel. Met grote regelmaat wordt gesteld dat de uiteindelijke vaststelling van een toeslag die lager ligt dan het voorschot en het daarop volgende terugvorderingsbesluit in strijd komen met deze beginselen, nu zij het gevolg zijn van 'fouten'²⁰ bij te B/T. De ABRvS oordeelt stelselmatig dat reeds uit art. 16 Awir volgt dat er ingevolge een voorschotbeschikking niet gerechtvaardigd op kan worden vertrouwd dat er een met dat voorschot overeenkomende aanspraak op toeslagen bestaat.²¹

Ook wordt met regelmaat geprocedeerd over afgewezen verzoeken tot kwijtschelding. In artikel 26 Awir is dwingend bepaald dat onverschuldigd betaalde tegemoetkomingen geheel dienen te worden terugbetaald. In de Awir is geen mogelijkheid opgenomen om van terugvordering af te kunnen zien. De ABRvS acht kwijtschelding derhalve niet mogelijk. Er is geen ruimte voor een belangenafweging.²² Wel kan een terugbetalingsregeling met de B/T worden getroffen.²³ Vaak wordt in dit soort zaken ook een beroep op de hardheidsclausule gedaan.²⁴ Ook wordt in de jurisprudentie gediscussieerd over de afbetalingscapaciteit.²⁵

Verder is er de nodige verrekeningsjurisprudentie,²⁶ en zijn er met regelmaat geschillen over uitbetaalde toeslagen aan anderen dan de begunstigden. Toeslagen

²⁰ Schrijnend geval in dat verband: ABRvS 13 juli 2011, LJN BR1420.

²¹ Bijv. ABRvS 7 november 2012, LJN BY2457, ABRvS 6 juli 2011, LJN BR0492 en ABRvS 16 februari 2011, LJN BP4723.

²² Uitdrukkelijk in: ABRvS 17 augustus 2011, LJN BR 5166.

²³ ABRvS 2 maart 2011, LJN BP6322; VN 2011/19.25, m.nt. Kluwer?, ABRvS 9 januari 2013, LJN BY8015

²⁴ Bijv. ABRvS 6 juli 2011, LJN BR0492.

²⁵ Die wordt vastgesteld aan de hand van Leidraad Invordering 2008: zie bijv. ABRvS 9 januari 2013, LJN BY7998 en ABRvS 12 december 2012, LJN BY5907.

²⁶ Bijv. ABRvS 3 oktober 2012, LJN BX8969.

zijn uitbetaald aan gastouderbureaus en Stichtingen e.d. die er met het geld vandoor gaan (vaak met behulp van DiGiD-codes²⁷): B/T had identiteitsfraude moeten herkennen, had nader onderzoek moeten doen, had uit andere documenten kunnen opmaken dat dit niet kon kloppen, had moet begrijpen dat dat geld nooit door begunstigde is ontvangen dus daar kan het ook niet worden teruggevorderd, het geld moet worden teruggevorderd bij de partij aan wie het is uitbetaald²⁸ en meer van dit soort argumenten. Dergelijke beroepsgronden leiden zelden of nooit tot succes.²⁹

Wat voor relevante jurisprudentie heeft het onderzoeksteam wel kunnen vinden?

Rb Arnhem 7 juli 2010: over de renteberekening op grond van artikel 28 en 29 Awir.

Rb Leeuwarden 10 januari 2012 verwijst naar artikel 4:94 Awb inzake uitstel van betaling; daaruit volgt dat een beslissing inzake uitstel van betaling of een betalingstermijn een appellabel besluit vormt.

Dat is al met al niet veel en het gaat ook niet om bijzonder ingewikkelde gevallen: er bestaat dus op deze basis niet de indruk dat er dringende juridische knelpunten voortvloeien uit de bestuursrechtelijke geldschuldenregeling in de uitvoeringspraktijk van de B/T. Opgemerkt moet worden dat vrijwel alle jurisprudentie draait om terugvorderingsbesluiten.

5. Resultaten van het interview

6. Conclusie

Uitgesplitst in de vier onderzoeksvragen?

²⁷ Bijv. ABRvS 28 november 2012, LJN BY4444 en ABRvS 11 juli 2012, LJN BX1062.

²⁸ ABRvS 20 oktober 2010, LJN BO1137.

²⁹ Bijv. ABRvS 9 mei 2012, LJN BW5245.